

SOM VIC

CONFERÈNCIA DIA 29 D'ABRIL DE 2010. PRESENTACIÓ PÚBLICA DEL CANDIDAT D'ERC A L'ALCALDIA DE VIC, JOAN LÓPEZ I CAROL

Introducció:

Molt bon vespre militants i simpatitzants d'ERC, president, diputats... membres d'entitats i associacions i organismes diversos, veïns, companyes i companys de consistori, amigues i amics tots, moltes gràcies per venir en aquest acte que a priori, no té res pel qual es pugui qualificar d'excepcional per a si mateix, però que si que realment ho és per qui us parla, ja que es tracta de la primera vegada que el realitzo i pel fet de parlar de dues coses molt properes a mi, és a dir, en part de mi mateix i, de la ciutat que més estimo, Vic.

El fet d'esdevenir candidat a l'alcaldia de Vic per voluntat unànime del meu partit, crec que obliga a donar explicació pública i personal del perquè d'aquesta situació. Per tant cal entendre-ho com un acte de servei més a la causa que ens ocupa i preocupa, que no es altra que la bona i justa governança de la ciutat de Vic i la llibertat de Catalunya.

ERC té voluntat de contribuir, des del govern de la ciutat, en que Vic estigui al lloc que l'hi correspon en el rànquing de ciutats catalanes que al llarg de la història han anat forjant la seva manera de ser i que sens dubte son referents per moltes d'altres, alhora que poden aportar elements de futur a la nació catalana.

Es per això que un cop passat aquest Sant Jordi excepcional per a Vic, degut a la inauguració del complex cultural l'Atlàntida i, abans d'entrar de ple en el que serà la campanya per les eleccions al parlament de Catalunya, em permeto de fer conjuntament amb vostès una sèrie de reflexions que van més enllà de la gestió diària de la institució pública municipal i que també serviran, en part, de guió per la confecció del proper programa electoral i de govern, a sotmetre a la consideració de vigatanes i vigatans d'aquí un any, aproximadament. Avui no és un dia per entrar en xifres, percentatges i venda al detall d'aquelles coses que s'estan fent des de l'equip de govern (fa pocs dies ja es va fer al Temple Romà) ni

<http://www.esquerra.cat/vic>

SOM VIC

d'allò que hi ha previst a mig i llarg termini i que ha de formar part de la proposta electoral per l'any vinent. És un dia d'exposició a l'engròs de les idees i iniciatives que defineixen el nostre ideari polític al context actual vigatà. Vull remarcar que el programa pròpiament dit es farà a partir d'un procés participatiu, en el qual i, ja des d'ara, poden col·laborar a partir de les múltiples fórmules comunicatives que aquesta candidatura ha posat al vostre abast. Els puc assegurar que cap d'elles serà menystinguda o deixada de banda. Voldríem, si poguéssim, conèixer la opinió dels 40000 habitants de Vic, perquè nosaltres no tenim cap dubte de que Vic, som totes i tots aquelles persones que hi vivim . Remarco doncs que allò que exposarem avui aquí no és el programa en sí, sinó aquelles línies mestres que l'inspiraran. Aquestes línies es basen en el que anomenem : Projecte SOM VIC.

Què és el Projecte SOMVIC ?

- Proposta de nova relació entre institució pública i ciutadania
- Nova mirada sobre el vigatanisme
- Un instrument de transformació social i política

Proposta de nova relació entre institució pública i ciutadania

¿Algú pot imaginar-se una societat democràtica sense institucions públiques que la representin i d'acord amb les lleis, regulin la seva convivència, preservin drets bàsics i promoguin canvis en benefici de la col·lectivitat? M'imagino que la majoria de vostès no, perquè coneixen d'altres experiències molt pitjors o perquè tenen allò que diem "sentit comú". Tornarem més endavant a aquesta expressió. Doncs sinó ho podem imaginar, perquè de la tant dita "desafecció"? És certa? es comenta més del que hi ha? els desafectes, criden més? Ben cert que hi ha desafectes (l'abstenció progressiva en els diversos processos electorals ho corrobora) però també hi ha *desafectadors*, dels quals la pròpia democràcia moltes vegades no sap com protegir-se, bé sigui pel propi principi de llibertat d'expressió o d'atenuants de delictes, que inicialment es fan per una causa de millora del procés reparador però que en mans dels sense escrúpols esdevenen autèntiques vies d'aigua pel sistema democràtic.

La desafecció actual és sobretot desconfiança, sensació de llunyania, d'interessos contraposats, baixa credibilitat, incomprensió i sobretot un galopant “no hi ha res a fer, o tots son iguals”. Malgrat tota l'adjectivació que vostès hi vulguin posar, l'institució pública encara queda prou preservada si ho comparem amb els seus dirigents, és a dir, “els polítics”. Perquè? Segur que hi ha molts anàlisis, però personalment amb quedo amb allò que per a mi és més evident: Que en els últims anys, entre els tecnòcrates de partits i els tecnòcrates de les administracions han anestesiats la política. Han segrestat la capacitat de fer política al poble.

Perquè el debat de fons, no ho oblidem, és exactament aquest: pot la política estar només en mans dels polítics? ha d'estar la política només en el marc de les institucions públiques? Modestament crec que no. La política en la seva concepció democràtica és patrimoni del poble i aquest de manera sobirana, delega el seu exercici a aquelles institucions i/o persones en qui creu convenient. És així com s'esdevenen les administracions i els enginyers o experts en el tema. I per descomptat no és el mateix la responsabilitat d'aquells que s'han professionalitzat a l'entorn de l'activitat política d'aquells milers de dones i homes que a Catalunya estan disposats cada dia a fer política des de posicions d'autèntic voluntariat. Posar-los al mateix sac, seria senzillament, indecent.

El metge sap de medicina però, és ell el responsable de la meua salut?

L'arquitecte sap fer cases però, és ell qui ha de decidir on haig de viure?

La modista sap fer vestits però, serà ella qui decidirà quan me'l poso?

La ciutadania que renuncia a la participació política, renuncia a una part substancial d'ella mateixa. Ara bé, una cosa és la política en el sentit més ampli i comunitari del terme i l'altre és la política que es realitza des de les institucions mitjançant els mecanismes de representació establerts actualment, que son bàsicament els partits polítics. Hem de tenir molt clar que la política no és només la vida institucional o representativa. Hom pensa moltes vegades que ens hem passat de frenada en això de la delegació de presa de decisions cap els representants polítics. La distància creada, un cert

encasellament dels propis representats polítics i la conducta sistemàticament destructora que es manté en relació a l'adversari, no facilita que es generi aquella correspondència necessària per afrontar els problemes i necessitats de manera conjunta.

Seguint l'evolució de la nostra història més contemporània, és comprensible de pensar que la societat catalana no hagi trobat encara aquell punt d'equilibri de la cosa pública que altres països amb molta més trajectòria democràtica, segueixen tenint dificultats de trobar, i sobretot en societats obertes com les actuals, en les quals la immediatesa, la fugacitat i lo efímer semblen formar part del nostre pa de cada dia. Alguns han viscut sota les normes d'una dictadura, que ens considerava vençuts i per tant, sotmesos a les seves condicions de vassallatge. En un ambient així, preval aquell principi de "estàs amb mi, o estàs contra mi", per tant no si val expressar matisos, opinions, sentiments, que no tinguin a veure amb allò que l'autoritat està disposada a sentir. Es sostreu al poble no solament la capacitat de decidir, sinó d'opinar, gairebé de pensar i si es pogués, de sentir. Tal com s'havia dit: Es vivia en la pau del cementiris. Per tant la relació entre administració i ciutadà, simplement no existeix, ja que aquest ha esdevingut súbdit i vassall de l'ordre establert. No hi pinta res. Un cop superada aquesta fase (en el calendari de la història, no pas en el pòsit psicològic i sentimental de les persones que ho han patit) apareix una administració amb voluntat reformadora i de proximitat. (Recordem que una de les frases més famoses de la transició política a Espanya va ser la d'Adolfo Suarez, "fem normal a nivell oficial, allò que a nivell de carrer és normal". Tota una proclama de revolució!)

El pas següent, i que ha durat molts anys, ha estat que l'administració pública assumís un autèntic paper dinamitzador de les transformacions socials i econòmiques. Un ventall amplíssim de nova legislació, en el qual el valor de ciutadania ha anat quedant cada vegada més clar i consolidat, importants reformes fiscals i econòmiques, desplegament d'infraestructures bàsiques i de primer nivell, projecció internacional, tot això ajudat per la possibilitat de disposar d'importants fons de finançament tant propis com externs.

No hi ha dubte del canvi radical que han propiciat les diverses administracions en els últims 30 anys, tot i les crisis que de manera

més o menys cíclica s'han anat produït. S'ha canviat el país i probablement també la manera de pensar i afrontar la vida de moltes persones.

Una de les claus va ser sens dubte la complicitat que hi havia entre els dirigents polítics de l'època (que en alguns casos venia d'anys anteriors) i la major part de la ciutadania, que veia en ells els executors materials dels seus propis somnis: viure en democràcia i construir les bases administratives i polítiques del país. I això fet segons el referent ideològic de cada ú. Sumar sempre es més atractiu que restar, o no?

Al cap dels anys i després de viure fases de desencís, desencant i algunes petites eufòries sectorials, va apareixent, progressivament, un cert divorci entre allò que torna a ser oficial i allò que motiva realment a la població. L'anàlisi de la gestió va prenent lloc a les idees polítiques i comença una fase d'un cert avorriment en relació a la cosa pública, que va portant inevitablement a la generació de distància entre el poble i els seus suposats representants. Sóc dels que defenso que la gran majoria de la gent que es dedica a la cosa pública ho fa honestament i amb sentit de servei, ara bé també es cert que, en tots aquests anys d'incipient democràcia, els casos relacionats amb pràctiques corruptes, il·legals i tota mena de "xoriçades" han estat d'autèntics cracks del delictes. És evident que aquestes practiques han multiplicat la desafecció, amb la paradoxa (salvant totes les distàncies) que al cap de 35 anys de democràcia, la relació entre administració pública (i els seus actors) i, ara si, ciutadà, torna a estar basada en la desconfiança, el recel, el retret i un progressiu i perillós divorci que només crea escletxes amb escenaris gens desitjables.

Per una banda la corrupció en les seves diverses formes, sumat al lobby *tecnoburocràtic* dels partits i la pròpia administració, i de l'altre, una societat que sembla que hagi perdut allò que dèiem abans del "sentit comú" en el sentit no de seny, sinó de visió global o comunitària de les coses. Estem en una dinàmica que sembla que l'expressió de les opinions només es sàpiguen fer en forma de queixa, o bé que siguin percebudes només d'aquesta manera. Instal·lar-se en la cultura de la queixa, només fa que generar més distància entre les parts, i pressuposa retornar a una relació de

dependència del ciutadà envers l'administració pública. En definitiva només s'aconsegueix allò que en altres temps es definia com el malestar de la cultura. Sota la dictadura érem súbdits, en la democràcia, ciutadans dependents. Sembla que el ciutadà torni a no pintar res. Per quan la plena ciutadania i l'emancipació?

Igual que en el món de les relacions personals, quan les coses es porten a l'extrem, o bé hi ha ruptura definitiva o bé hi ha reconciliació. La ruptura definitiva entre administració i ciutadà només pot donar lloc a l'aparició del populisme i el totalitarisme en les seves formes més demagògiques (és a dir, la utilització del propi ciutadà per aquells que se'n volen servir per els seus propis fins, mai confessats obertament en la fase prèvia de tinença del poder). Per tant sembla que no hi ha d'haver discussió sobre el camí a seguir. Davant les dificultats i mancances que la democràcia pugui trobar en el seu funcionament, només serveix més dosis de democràcia i més aprofundiment de la mateixa, amb tots els sistemes d'autoregulació que es creguin necessaris. Tota solució proposada des de fora d'ella mateixa és simplement un intent més de fer-la feble i anul·lar-la. ¿Oï que a ningú se l'hi acut d'apagar un foc amb benzina o de curar una infecció amb més bacteries nocives (altra cosa són les vacunes)? doncs és de lògica pensar que la cura de la democràcia no es pot encarregar a algú amb plantejaments totalitaris i segregadors. Si dèiem que és impensable pensar la democràcia sense institució pública, ja que aquesta ens representa, ens regula i garanteix els drets bàsics, promou l'interès general i alhora, també sanciona quan és necessari; cal doncs aprofundir en els mecanismes d'ella mateixa per sanear-la.

A partir d'aquí són tres els elements que caldria desenvolupar per tal que sigui realment efectiva aquesta proposta. Una nova manera d'entendre l'exercici de la política; un canvi d'actitud de la ciutadania envers l'administració; i apropar al màxim la capacitat de decidir a aquells que tenen la necessitat d'aplicar solucions.

Els lideratges polítics excepcionals, corresponen generalment a èpoques excepcionals del pobles. En el moment en què aquests tendeixen a la normalitat, els seus líders també van sent més normals i per tant, amb pèrdua de la èpica pròpia de les grans ocasions. D'autèntics pares de la Pàtria n'hi ha molt pocs i

generalment un o dos per Pàtria. Vaja que siguin reconeguts! Que es pensin que ho són, probablement ni ha més.

La resta de polítics son perfectament prescindibles un cop acabada la seva tasca i en alguns casos ho serien inclús abans de fer-ho. Reinterpretar la funció política comporta avançar decididament, més cap al concepte d'autoritat moral, que no pas normativa. És servir la ciutat, no servir-se'n. És tenir alguna cosa a aportar prèviament demostrada en altres camps, no pot ser un camp de pràctiques per a futurs professionals del canvi de cadira. Limitació clara de mandats, sanció severíssima en cas de corrupció demostrada i elecció directe per la funció i comunitat a la qual ha d'anar el destí de les seves accions. Cal recuperar plenament la funció de representant del poble, ja que la gestió pública compta i ha de comptar amb bons professionals. Son dos camps diferents i perfectament complementaris. Avui en moltes administracions hi ha una inflació de càrrecs de confiança i dels anomenats (politècnics). Frustració assegurada.

L'actitud de la ciutadania envers l'administració i els seus actors ha de canviar profundament i cal que hi hagi aquesta voluntat de canvi. Sé que és necessari un sobreesforç, però és imprescindible que es faci si volem preservar en els valors de la democràcia. Ens convé tornar a confiar en la cosa pública, crítica? per descomptat. Sempre que sigui necessària. Ara bé, crítica sistemàtica no, ja que això deteriora la relació. La ciutadania ha de tenir una cosa clara. És ella la propietària, alhora que client, usuària i a vegades víctima, de l'administració; però sobretot és la que justifica i manté la seva existència. Per tant, s'imposa una aliança entre els ciutadans i aquells polítics que de comú acord vulguin fer de manera compartida aquesta gran reforma pendent. Els polítics sols no volen o no poden i els ciutadans sols no poden. Cal plena complicitat entre aquelles parts de la societat que ho veuen imprescindible de cara a salvar el futur.

Aquesta nova forma de relació passa per fer un autèntic retorn, una devolució a la ciutadania de part de l'acció política, que com dèiem abans, l'hi ha estat segrestada pels lobbys imperants. Per fer això es necessiten polítics convençuts i ciutadanes i ciutadans compromesos. No n'hi ha prou de fer bons enunciats, sinó que cal aplicar-ho amb celeritat i convenciment. La formula només pot ser

una: corresponsabilitat en les decisions i accions a emprendre, apropament dels llocs i espais de decisió i projecte comú de ciutat.

L'aliança per aquesta nova ciutadania (que com poden veure conté molt de l'ideari republicà) és la garantia de superació d'aquella societat de súbdits d'un temps enrere i de la societat de dependents actual.

Nova mirada sobre el vigatanisme

Quan el Dr. Junyent en moltes tardes d'estiu regant el jardí de l'antic Museu Episcopal acostumava a parlar-me de coses de la ciutat, una constant en ell era dir que el que jo havia d'aprendre era a distingir aquelles persones que servien la ciutat d'aquelles que se'n servien. Jo sincerament no sabia llavors exactament què volia dir. Però va ser una curiositat que sempre he portat a dins i el moment en què hom va prenent perspectiva de conjunt de Vic... carai si serveix aquesta indicació!

Perquè no hi ha dubte de que la levítica ciutat i, molt probablement per la seva riquesa de pòsits acumulats als llarg dels anys i experiències, és capaç d'imprimir caràcter als seus fills. Un capità de la Guàrdia Civil amb seu a Vic, deia que a Vic, costava molt d'entrar-hi però que costava més de sortir-ne. És possible que ciutats semblants tinguin tòpics o llegendes similars, però sens dubte hi ha un cert nivell de vigatanisme que imprimeix caràcter, que genera una cosmovisió de la realitat que vulguis o no, per bo i per dolent creen caràcter. A algú això el reconforta i se'n sent orgullós, a algú això l'ofega o simplement el desespera.

No cal que us digui que si afirmo que Vic es la ciutat que més estimo, com podeu suposar assumeixo el conjunt de contradiccions i impropis que es puguin dir sobre ella. Tot i així segueix sent la ciutat per la qual estic disposat a fer coses que van més enllà de l'interès material i fer-hi la meva petita contribució perquè cada dia sigui millor i més maca. Quan algú em demana quina és la pel·lícula que encara no he vist i voldria veure, sempre penso en una que començaria amb el príncep Amusic i acabaria amb un president de república nacionalment lliure. Tota una autèntica superproducció.

El pitjor seria però, adormir-se en els èxits del passat i no fer passos decidits cap a la innovació i modernització d'allò que ha anat configurant la ciutat; tant en la vessant cultural, econòmica, educativa i social, com territorial. El cofoisme és la barrera més poderosa que impedeix de fer avançar els emprenedors. Vic no està perduda, però sí que ha perdut un cert pes específic en els últims temps. No reconèixer-ho es fer un mal favor a la pròpia ciutat. En temps de l'alta velocitat, de les tecnologies digitals i de la comunicació 2.0, el conservadorisme, encara que reformador, és un llast massa important per una ciutat que es juga el seu status nacional en els propers anys.

Un conservadorisme que sembla formar part de l'status quo del país i de part de moltes de les pròpies vigatanes i vigatans. Sembla que la quota nacional de conservadorisme ja correspon a Vic de manera, diguem que , natural... Com un destí diví.

L'esplendor vigatana d'altres èpoques, ha de tenir la seva correspondència al segle XXI, amb nous paràmetres i nous actors que han de poder conformar tot un nou paradigma del vigatanisme. Vigatanisme que com sabem té unes arrels profundes en la història (per cert, penso que molt poc divulgada entre els nostres conciutadans) i que això és la garantia més efectiva de poder projectar-se cap a un present i un futur a tocar de les mans i en el qual, aquella ciutat que no faci aportacions pròpies al conjunt del país, quedarà com una mera concentració de consumidors dependents de les poques i concentrades estructures de poder. Més que mai la denominació d'origen ciutadà tindrà un valor molt més enllà del comercial, per esdevenir la base de l'existència. El nostre pòsit es incalculable, cal reaprofitar tot allò que els nostres avantpassats van ser capaços d'aconseguir, fer-ne la tria corresponent, afegir-hi els nous valors que incorporen els temps i els nous vigatans i vigatanes i presentar-se al món amb ganes de dir-hi tot allò que volem, tot allò que pensem i tot allò que sentim. Si segueixen vigents els principis balmesians de reforma enfront de revolució o immobilisme. Què vol dir exactament avui reforma? ¿És possible imaginar un vigatanisme capaç d'aportar al conjunt de la nació una proposta d'avenç nacional i social? Digueu-me il·lús, però jo crec que sí.

Cal però, al meu entendre, un canvi substancial en la visió i conductes relacionades amb la relació individu-societat. Sabem que aquesta dialèctica es una de les que més determinaran el futur de la nostra societat: els drets, els deures, lo privat, lo públic, està i estarà cada vegada més en revisió de cara a trobar un nou equilibri i interrelació entre iguals. Hom veu imprescindible fer un salt qualitatiu entre la visió individual i de portes endins de la convivència ciutadana a una de comunitària i més de portes enfora. La polis és obra col·lectiva, per gaudi col·lectiu. L'altre és la cova i la lluita individual per la supervivència.

Diríem, sense voler interferir en el nivell de les creences personals, ja que hom fa temps que va aprendre a distingir entre espiritualitat, religió i església que, Vic hauria de poder promoure el trànsit de la tòpica ciutat dels sants, a la ciutat dels emprenedors. Sentit comunitari, treball col·lectiu, acció pública, projectes compartits, visió global, sentit comú (allò que dèiem). Si tots som capaços d'alegrar-nos dels èxits individuals, perquè hi reconeixem l'esforç i la dedicació moltes vegades ingent, perquè doncs no possibilitem i facilitem que des d'estructures comunes, aquest moltes vegades, sobre-esforç personal sigui més fàcil i possible? La satisfacció col·lectiva és una medicina imprescindible pel bon funcionament de les col·lectivitats i més ara, que estem en una situació d'especials dificultats econòmiques.

En els últims anys, Vic ha assolit èxits parcials o sectorials, que sense treure la importància que cada un d'ells té, potser no han estat suficients per aplegar i embolcallar les raons i les emocions de la major part de la ciutadania. A excepció probablement única de la recuperació de la Universitat de Vic, clarament participada, la resta, insisteixo, sense treure importància, no són suficients.

- Vic, ciutat pionera de quantes coses?
- Maratons solidàries
- Transformació museística
- Diversos èxits esportius, tant individuals, com col·lectius
- Promoció firal de la Ciutat
- Transformacions urbanístiques
- Algunes delegacions Governamentals
- Innovació en matèria social i educativa

- Nous equipaments culturals
- Referència gastronòmica de qualitat
- Plans de Barri
- Consells de Participació

Tot i aquesta relació, que podria ser més llarga, a la societat vigatana actual li convindria un èxit clarament aglutinador i integrador de la seva diversitat i composició actual. Un assoliment col·lectiu d'una fita esperada, treballada i desitjada pel conjunt de la població. Un assoliment que ens permetés clarament superar la fase del cofoisme tradicional, que avui esdevé totalment estèril i permetés avançar en termes d'orgull de ciutat. És a dir, que fés possible fer un salt endavant en la percepció de valor de la pròpia ciutadania envers la seva ciutat i d'aquesta en el conjunt del país. Aquí recuperem la idea de Vic com una de les capitalitats interiors de Catalunya.

El nou vigatanisme, que hom no concebeix sobre supòsits que no siguin creatius i centrats en el progrés i la col·lectivitat de la ciutat, ha de ser plenament conscient sobre quina nova societat s'ha d'estructurar i desenvolupar, com a premissa bàsica de la seva capacitat d'incidir. Ha d'estar perfectament articulats a nivell territorial, tenir presència específica amb productes i referències reconegudes i fer-ho possible a partir d'una economia suficient per cobrir les pròpies necessitats, amb la finalitat de preservar en la cohesió social. No cal renunciar a res, no cal prescindir de res, no cal fer fàstics de res. Cal preservar tot allò que ens ha fet grans, i reconeguts. Tots els Vics: el Vic ausetà, el Vic romà, el Vic fronterer, el Vic episcopal, el Vic gairebé despoblat, el Vic del comerç, el Vic medieval, el Vic aristocràtic, el Vic de la renaixença, el Vic de la guerra civil, i el Vic actual, són la suma de moltes i moltes realitats, persones i històries que configuren uns valors i unes actituds que per alguns segueixen sent vàlides en els temps i que ens agradaria preservar i, si pot ser, millorar. Ara bé, si això no es fa en clau de futur i de noves maneres, enteses aquestes com clarament obertes a les diferents aportacions de les característiques de la població actual, posem en perill el propi continuum de la vigatanitat. No es pot fer un Vic d'uns contra els altres, ni al marge dels altres, el nou vigatanisme, en clau política, no pot ser elaborat des de posicions

d'immobilisme, sinó des de la innovació. Per altra banda i, considerant les diverses aportacions que s'han fet des de Vic, al llarg de la història al pensament polític i social del país i alhora també, observant el moment d'autèntic atzucac en el que es troba Catalunya actualment i que paralitza la seva natural evolució com a nació; hom tendeix a pensar que la nostra aportació, l'aportació del vigatanisme, ha de ser a partir de l'aprofundiment dels principis sobiranistes, adequats en la forma, el fons i als objectius dels temps actuals i futurs. La resta simplement és marejar la perdiu i perdre el temps en aventures que ja sabem de sempre com acaben. El perill no està en voler canviar l'status quo nacional, l'autèntic perill és no fer res perquè aquest es modifiqui. Per tant (utilitzant aquella expressió tant coneguda) el nou vigatanisme és sobiranista o no serà. I per la mateixa consideració també m'atreveixo a dir que el catalanisme és sobiranista o no serà. És per això que cal ser forts i és per això que el nou Vic i la nova Catalunya ha de ser de tots i per a tots. Perquè no en dubteu. TOTES I TOTS SOM VIC I TOTES I TOTS SOM CATALUNYA.

Instrument de transformació social i política (l'eina)

Què hi ha pitjor que el conservadorisme de dretes ? Crec que ho heu endevinat, si senyor, el conservadorisme d'esquerres. El primer encara de tant en tant es permet algunes vel·leïtats lliberals que la població agraeix i el fa veure amb simpatia. El segon difícilment fa autocrítica i reconeix els propis errors, i pot esdevenir totalitari sense pensar-hi gaire, tot i que moltes vegades ho fa des de posicions elitistes, si ho comparem amb la resta de la població. Valgui aquesta consideració d'entrada a l'hora de preguntar-nos si aquesta necessitat de construir un nou vigatanisme compta amb els instruments de participació i canalització adequats com per tenir la mínima incidència en la vida institucional i pública. Si observem el mapa polític vigatà i assumint les limitacions i simplificacions que comporta parlar de dreta, centre i esquerra actualment (però vaja, es una manera d'entendre's encara) veiem que a la banda del centre dreta hi ha bàsicament dues forces que son radicalment diferents, des de la seva història, tarannà i objectius. Crec que l'electorat d'aquesta franja es pot trobar plenament representat, tot i que algú pot enyorar un partit dretà de projecció únicament espanyola. Aquestes disfuncions s'han anat pal·liant en diverses

eleccions amb l'aparició de grups independents que a la llarga no han collat. Diríem que hi ha una correlació bastant adequada entre allò que és sociològic, amb les diverses expressions polítiques i la seva representació institucional. És a dir, actualment son majoria absoluta en l'actual consistori vigatà. En el terreny del centre esquerra la cosa ja és molt diferent. D'entrada hi ha representades 4 fores, de les quals dues son declaradament independentistes i dues de federalistes espanyoles. Reflexa aquesta distribució la sociologia d'aquest sector a la ciutat ?.

Hom modestament creu que no, ja que com es va demostrar en les passades consultes del 13 de desembre, l'espai sobiranista de base social és molt més ampli del que pot reflectir aquesta distribució. És a dir, una opció que podria realment ser incident en l'espai polític i institucional vigatà, és aquell que es situa en posicions de centre esquerra sobiranista. No entraré avui aquí en el tema de la sopa de lletres, però si de remarcar que qualsevol opció que es pretengui sèria i amb voluntat real de govern a la ciutat ha de construir un discurs i ha de fer una oferta d'acord amb els paràmetres que es situen en aquest nivell.

Dit en altres paraules, el nou vigatanisme, ha d'estar i pot estar liderat pel sobiranisme social, o allò que altres han anomenat l'esquerra nacional, que ara i aquí és independentista precisament pel seu anàlisi sobirà. Al vell Vic l'hi corresponia els lideratges conservadors, al nou Vic l'hi correspon els lideratges amb capacitat d'innovació. Liderar però, vol dir desmerèixer i despreciar tot allò que es pot aportar des d'altres sectors? És evident que no, liderar precisament en aquesta fase vol dir capacitat de integrar, capacitat de gestionar la diversitat, capacitat de síntesi i de donar joc a les parts. Als vells i nous vigatans, a la tradició catalanista més genuïna i a les noves propostes de coneixement i creació que es donen en la societat actual.

Perquè recordem de nou: La nostra divisa bàsica es que Tots som Vic. Aquella expressió tant nostra de que: O tots moros, o tots cristians, la podem agafar en el seu sentit figurat pel que representa de proclama d'equitat, igualtat, justícia... ara bé, la intel·ligència ens permet veure que no es pot ja agafar en el sentit literal, perquè és anar en contra de la realitat i sobretot de la construcció d'un futur compartit. Moros i cristians treballant per un mateix objectiu. La ciutat i el País.

Què aporta doncs i que comporta el sobiranisme social ?

- Una dinàmica emancipadora, tant en termes personals, socials i polítics.
- Un salt qualitatiu i quantitatiu entre una visió individualista i egocèntrica de la realitat a una concepció col·lectiva de les propostes i realitzacions.
- Una visió i camp de treball transversal entre persones i grups de distinta procedència i condició
- Una correspondència i corresponsabilitat major entre l'administrador i l'administrat i entre polític i ciutadà.
- L'apropament de la capacitat de decidir de les parts implicades en les propostes i conseqüències de les mateixes.
- Reequilibra i pondera la democràcia representativa i la democràcia directe
- Permet connectar la generació "llibertat" amb les noves generacions actuals, ja que es fonamenten en principis similars.
- Permet recuperar les institucions pel poble.
- Construeix de baix a dalt, sense desmerèixer les aportacions tecnòcrates en la definició de la cosa pública.
- Permet la contribució genuïna de tots i cada ù dels membres de la societat. No cal ser només el núm. 1 per a ser escoltat. Es l'hora que aquells considerats "segundons" o tapats, tinguin el seu espai.
- Possibilitat de deixar de ser un estrany en la teva pròpia ciutat

En definitiva el sobiranisme social en el cas de la ciutat de Vic, és una autèntica vacuna als intents de restaurar, per part d'algú, una nova clausura del morbo racial. Ni clausura, ni feudalisme mental. Emancipació i llibertat!

En els propers temps s'anirà fent cada dia més evident que la cruïlla que caldrà superar és aquella que es formula sobre el tipus d'ordre que es vol que prevalgui en la societat vigatana. L'ordre de base democràtic i participat o aquell ordre basat en posicions totalitàries i excloents. Algú, interessadament, planteja que l'alternativa a l'actual equip de govern municipal és la seva opció. L'alternativa a l'actual govern és el propi govern o sortirà d'ell. Mai pot ser una proposta

que comença i acaba en ella mateixa, i per ser més exactes, en el seu líder. No hi ha dubte que enfront del totalitarisme autoanomenat identitari, cal més sobiranisme social que mai.

L'aplicació

En el terreny de la ciutat real, el servir la ciutat ha d'anar encaminat a proposar i treballar en funció d'allò tan obvi com és el propi model de ciutat. Aquesta és la base de la seva comprensió, però també de les pròpies propostes i projectes. L'actual govern està fent moltes coses que són bàsiques per afrontar amb garantia els propers anys. Ara bé, si l'estada a un govern permet només aplicar una part de l'ideari de cada partit, en el cas d'un govern de coalició a tres, el grau de servitud també augmenta de manera considerable. Tot i així voldria destacar que el fet de treballar junts, ja és un valor per a si mateix, valorat per la ciutadania. I també és important remarcar que el nivell d'implicació ciutadana en els afers de la ciutat és important tant en quantia com en qualitat. Tot plegat i com s'ha posat de manifest en alguns processos de participació, les possibilitats de treball conjunt entre administració i ciutadania són àmplies.

Som Vic planteja cinc eixos temàtics sobre els quals pensar, proposar i executar les polítiques públiques en els propers anys. Eixos que ens agradarà desenvolupar amb la màxima participació de la ciutadania, ja des de la seva confecció i posterior desenvolupament. En aquest sentit aviat podreu conèixer tots els camins i canals de participació que aquest projecte us proposa.

Aquests eixos es sintetitzen amb l'expressió de Vic: ciutat del saber, ciutat funcional, ciutat cohesionada, ciutat emprenedora i ciutat accessible.

Aquests eixos configuren els àmbits de discussió i propostes temàtiques, però alhora també han d'incloure els elements del programa de govern i per tant, de la futura organització funcional de l'Ajuntament. Com dèiem al començament, no és una distribució tancada, sinó un punt de partida que, entre l'experiència actual de govern i totes aquelles coses que s'hi vulguin afegir, constituïran l'oferta del nostre ideari i grup.

La ciutat del saber inclou els temes de l'educació que en el cas vigatà té una importància excepcional, ja que poques ciutats tenen responsabilitats sobre tots els nivells educatius, des de les escoles bressol fins a la formació i recerca Universitària. La riquesa, alhora que complexitat de la situació, és gran. Vic es universitat i per tant un element de projecció internacional de primer ordre, que cal potenciar i consolidar. La formació ocupacional i compensatòria també ha de ser objecte de principal potenciació i desenvolupament des d'una perspectiva socioeducativa. Vic també és cultura i és cultura singularment catalana i de referència nacional. L'actual nivell d'equipaments ha de permetre una producció i exhibició de primer ordre en totes les seves manifestacions, tant les de més tradició com aquelles de nova factura, i tant les de alt nivell de professionalització com aquelles que es basen en l'activitat amateur. Vic també és esport, molt i variat. Als èxits dels grups o esportistes individuals d'elit caldria poder sumar una sòlida base d'esport social.

La ciutat funcional pretén que la disfunció sigui una autèntica excepció i per tant la ciutat amb els seus serveis públics funcionant, en la funcionalitat i mobilitat dels carrers, amb una tramitació dels aspectes administratius eficient, amb una funció pública conscient de la seva responsabilitat i d'estar al costat del ciutadà, per tal que aquest es senti segur, atès i correspost en l'atenció a les seves opinions, demandes i necessitats.

La ciutat emprenedora ha de prendre el lideratge de futur, ja que sense reactivació econòmica és difícil pensar amb altres tipus de polítiques que tot i generar valor afegit i també moviment de patrimonis, no seran suficients pel futur. Ara bé, el que no correspon, és pensar a tornar a situacions del passat immediat. Aquest ja forma part de la història i les noves economies, tenen més a veure amb economies d'intercanvi per determinades capes de població i de principis cooperatius, que no pas centrat en la producció de productes efímers i poc competitius. Des del comerç, el turisme, les fires i mercats, la promoció econòmica i el terreny industrial disponible i la formació ocupacional, caldrà treballar de manera integrada per tal d'aglutinar esforços, recursos i efectivitat.

L'emprenedoria ha de ser objecte d'especial consideració i promoció. No és descartable revisions de contribució impositiva que estiguin al servei d'aquests principis. Caldria avançar en la idea d'elaboració d'un Pla General Econòmic.

La ciutat cohesionada ha de garantir els nivells de benestar i inclusió social propis de una societat avançada i d'una democràcia de qualitat. El sentit de pertinença, les necessitats bàsiques, la promoció de la pròpia especificitat d'origen i les conductes socials cíviques ha de primar enfront de la conflictivització de la convivència. Les xarxes socials són tanta ciutat com les xarxes viàries, econòmiques i institucionals. Per tant la seva presència activa és vital pel conjunt de la pròpia ciutat. Les polítiques d'inclusió social, d'igualtat, de joves, de participació, cooperació i civisme son part troncal dels serveis personals i familiars.

La ciutat accessible ha de definir i situar Vic en el territori. Vic no ha de renunciar a res en termes d'ordenació territorial, ara bé, però ha de jugar un rol molt més actiu en política comarcal. Per altra banda Osona també ha de tenir una idea més clara del que vol i espera de la seva capital. Fins ara masses interferències mútues ha fet perdre massa oportunitats. Cal un gir radical en la relació Vic-Osona-Vic. La ciutat ha definit en el seu POUM un desplegament pels proper anys. Cal fer-ho amb respecte a les normes i a les opinions de la ciutadania que els diversos plans parcials vagin plantejant. En tot cas, la ciutat no pot vessar el seu potencial en el creixement demogràfic desmesurat. Els temes ambientals, tant en la seva vessat pedagògica com normativa, han d'ajudar a preservar una ciutat d'alta qualitat de vida, traspassable amb orgull a les properes generacions.

L'impuls d'aquestes diverses ciutats ha d'estar coordinat i dirigit des d'una alcaldia amb capacitat de lideratge, que afronti les reformes administratives necessàries en el propi Ajuntament, que estigui en contacte permanent amb la ciutadania i que tingui la ciutat com la prioritat de la seva vida, mentre duri el mandat. La ciutat no tanca mai i per tant, el seu Alcalde, està de guàrdia les 24 hores. I això, realitzat des dels valors d'austeritat i esperit de servei a la ciutat. Recordem allò de servir la ciutat o servir-se de la ciutat.

Consideracions finals

El Projecte SOMVIC es un projecte col·lectiu que ERC posa a disposició de les vigatanes i vigatans per tal que siguin protagonistes actius de la vida ciutadana i que els permeti participar des de la societat organitzada, en la vida institucional de la ciutat, mitjançant els mecanismes de participació que el propi projecte es doti i la legislació actual permeti. Es tracta d'avançar tant com es pugui en termes de democràcia directe per tal que la política torni a ser útil al poble. Potser en aquests moments de desafecció no valorem prou bé la importància de la política institucional, però vulguem o no, segueix sent un dels principals mitjans perquè la gent normal, la gent treballadora, la gent que no forma part del poder fàctic, pugui influir de manera decisiva en els afers públics. Hi ha sectors socials que no els cal res que formi part de la democràcia per ser influents i decisius. Al poble l'hi segueix sent necessari.

El projecte SOM VIC és un projecte de pertinença a una comunitat. VIC. Només som ciutat si som comunitat, si només vivim en un mateix espai, sense ser comunitat, sense projecció col·lectiva, això no és Ciutat. I cal ser comunitat per afrontar millor i de manera encertada temes importants, com la sortida de la crisi econòmica, els temes relacionats amb la seguretat de les persones, la millora de la mobilitat i els serveis públics, aspectes d'especial dificultat que pot generar el fet migratori, el lloc que l'hi correspon a la ciutat en l'ordenació territorial...

Vic té reptes que l'hi són propis i cal el concurs de tothom per fer-hi front: Un sobreenvelliment 4 punts superior a la mitja catalana; adequar la ciutat als nous hàbits de vida, sobretot els caps de setmana; revisar el model Vic d'educació per tal que compleixi realment en sentit social i educatiu als objectius pels quals va ser creat; trobar l'equilibri entre les diverses formes d'economia; establir la relació de veïnatge, sobretot amb Manlleu, que permeti la creació d'un eix Vic-Manlleu capaç de liderar i projectar externament la comarca; preservar i millorar en els valors de l'ordre democràtic enfront dels intents d'implantar l'ordre autoritari i exclouent; fer un pacte de ciutat sobre els nivells mínims d'inclusió social que la ciutat ha de considerar com a propis; garantir l'ascensor social de molts joves immigrants o nascuts aquí però de famílies immigrants que malden per formar part de la societat, tot i que en determinats

moments puguin tenir conductes refractàries; canalitzar i reconèixer les diverses confessions religioses, com a garantia de pluralitat i expressió espiritual; debatre sobre els usos dels espais públics per tal que aquests siguin realment comunitaris i al servei del conjunt de la població; polítiques adreçades específicament als barris que permetin una clara definició dels mateixos i de les seves organitzacions representatives.

A partir de tot el que ha estat exposat, algú pot pensar que no es diu res de nou, o que és un plantejament excessivament ideal com per fer-ho possible. Inclús algú pot pensar que aquest noi que us parla no és tant aturat com semblava. En tot cas, us demano que sigueu benivolents amb la proposta i que l'accepteu com un punt més de debat sobre el futur de la ciutat i dels que hi vivim. És una proposta feta des de l'experiència del passat i amb tota la il·lusió de futur. Sabem que iniciem la pujada cap el cim i que aquest no és altre que l'alcaldia de la ciutat que ens ha vist néixer i que estarem. Cim que no sabem qui assolirà, però que estem segurs que aquells que compartim aquestes idees, acabarem assolint algun dia, perquè la ciutat ho necessita i ja es hora d'un canvi de tendència de la ciutat. No afluixarem, no defallirem, no ens arronsarem fins a fer-ho possible. Alhora que continuarem treballant pel progrés de la ciutat, per la cohesió i justícia social i per la República Catalana.

Moltes gràcies.

Joan López i Carol

www.joanlopezcarol.cat
joanlopezcarol@gmail.com
twitter.com/joanlc_vic